

Namatek
True Education

www.namatek.com

Inspection

الزامات بازرسی در
استاندارد ایزو ۱۷۰۲۰

فهرست مطالب

۱. استاندارد ایزو ۱۷۰۲۰ چیست؟
۲. تعریف بازرسی
۳. تعریف الزامات عمومی در بازرسی (General Requirements)
۴. تعریف الزامات ساختاری در بازرسی (Structural Requirements)
۵. الزامات منابع بازرسی (Resource Requirements)
۶. الزامات فرآیندی بازرسی (Process Requirements)

بازرسی جنبه های مختلفی دارد؛ لذا می توان الزامات متفاوتی برای تعریف بازرسی در نظر گرفت. سازمان استانداردسازی ایزو با توجه به استاندارد ۱۷۰۲۰ الزاماتی که برای بازرسی دقیق و قابل اطمینان نیاز است را ارائه کرده است. بازرسی بخش جدانشدنی هر فرآیندی است که بسته به نوع فرآیند به روش های مختلفی انجام می گیرد؛ اما تمامی روش ها الزاماتی دارند که نبود آن ها سبب ایجاد عدم اطمینان به نتایج تیم بازرسی می شود. اگر از علاقه مندان به حوزه های بازرسی هستید بهتر است تا انتهای مقاله با ما همراه باشید.

#۱ استاندارد ایزو ۱۷۰۲۰ چیست؟

استاندارد ایزو (ISO: International Organization For Standardization) استاندارد سیستم مدیریت کیفیت است. استانداردهای ایزو بسیار متنوع هستند و برخی جنبه مدیریتی و برخی جنبه تخصصی و فنی دارند. یکی از این استانداردها ایزو ۱۷۰۲۰ است که در خصوص تعریف بازرسی و ارائه الزامات آن است.

17020 : 2012

سازمان های بازرسی که واسطی میان سازمان های کسب و کار و مشتریان هستند، نقش بسیار مهمی را ایفا می کنند که به منظور بررسی انطباق موارد بازرسی شده با الزامات و استانداردهای تعیین شده به مراجع ذی صلاح شکل گرفته اند؛ بنابراین این استاندارد با هدف ترویج اعتماد به این سازمان ها تدوین شده است.

#۲ تعریف بازرسی

به منظور آشنایی با خدماتی که نهادهای متولی خدمات بازرسی انجام می دهند، در ابتدا لازم است تا با تعریف بازرسی و فرآیند انجام آن آشنا شویم. بازرسی (Inspection) در لغت به معنای بررسی، تفتیش، رسیدگی و سرکشی است. بازرسی فرآیندی منظم، هدف دار و دارای برنامه است که

عملکرد مجموعه مورد بررسی را با استانداردهای تعیین شده مقایسه کرده و نتایج را برای انجام اقدام اصلاحی (Corrective Action) منعکس می کند. در سازمان ها به منظور بررسی میزان تحقق اهداف و رسالت سازمان، بازرسی انجام می گیرد؛ بنابراین سازمان هایی با سیستم نظارتی و بازرسی کارآمدتر موفق تر خواهند بود.

بازرسی فعالیت هایی چون اندازه گیری، آزمایش و سنجش یک یا چند ویژگی از محصول و خدمات و مقایسه نتایج با الزامات از پیش تعیین شده را انجام می دهد تا در نهایت با استفاده از فرآیند بازرسی از انطباق محصول، خدمات و فرآیند با هر یک از ویژگی های تعیین شده اطمینان حاصل کنیم.

به منظور انجام فرآیند بازرسی الزاماتی در استاندارد ایزو ۱۷۰۲۰ مشخص شده اند. فرآیند بازرسی را می توان ساعتی، روزانه، هفتگی، ماهانه و یا حتی سالانه انجام داد.

استاندارد ایزو ۱۷۰۲۰ الزاماتی برای بازرسی در دسته های ذیل تعریف کرده است:

- عمومی
- ساختاری
- منابع
- فرآیندی

که در ادامه این مقاله به توضیح هر یک از آن ها می پردازیم.

#۳ تعریف الزامات عمومی در بازرسی (General Requirements)

الزامات عمومی برای تعریف بازرسی را می توان در دسته های ذیل طبقه بندی کرد:

- بی طرفی و استقلال (Neutrality & Independence):

فعالیت های تیم بازرسی باید کاملاً به طور مستقل مطابق دستورالعمل های تعیین شده و به صورت بی طرفانه انجام شود.

- محرمانگی (Confidentiality):

تیم بازرسی لازم است تا مسئولیت مدیریت اطلاعات و گزارش های کسب شده در طی فرآیند بازرسی را از طریق تعهدات حقوقی (توافقات قراردادی) تقبل کرده و محرمانگی گزارش ها و اطلاعات را حفظ کند.

#۴ تعریف الزامات ساختاری در بازرسی (Structural Requirements)

الزامات ساختاری در تعریف بازرسی را می توان در دسته های ذیل طبقه بندی کرد:

- الزامات اداری (Official Requirements):

نهاد بازرسی باید دارای شخصیت حقوقی و یا بخشی از آن باشد تا مسئولیت قانونی تمامی فعالیت های خود را بپذیرد. همچنین سازمان بازرسی و نظارتی لازم است تا برای فرآیندهای بازرسی که انجام می دهد قرارداد داشته باشد و طبق قرارداد خدمات بازرسی قابل ارائه را شرح دهد.

- الزامات مدیریتی (Managerial Requirements):

مدیریت در نهاد بازرسی مسئول تدوین ساختار گزارش بازرسی سازمان است. مدیر لازم است صلاحیت فنی و تجربه عملیاتی در نهاد بازرسی را داشته باشد.

#۵ الزامات منابع بازرسی (Resource) (Requirements)

در تعریف بازرسی، منظور از منابع، نیروی انسانی و تجهیزات به کار رفته در فرآیند بازرسی است که موارد ذیل را بیان می کند:

- کارکنان (Staff):

سازمان بازرسی به منظور استخدام نیروهای انسانی در سمت های مختلف باید آیین نامه هایی در خصوص سطح تحصیلات، مهارت، سابقه، تجربه و... تعریف کند و مطابق با آیین نامه به جذب نیرو بپردازد. نهاد بازرسی لازم است تا کارها را متناسب با مهارت های پرسنل و بر اساس روش های اجرایی مدون و مکتوب به پرسنل محول کند.

- تجهیزات (Equipment):

لازم است کارکنان فناوری ها و تجهیزات مورد نیاز فرآیند بازرسی را در اختیار داشته باشند و با نحوه کار آن ها آشنایی پیدا کنند. همچنین نگهداری و حفظ این وسایل باید طبق دستورالعمل ها انجام شود و به منظور اهمیت دقت برخی از تجهیزات لازم است تا دستورالعمل هایی توسط نهاد بازرسی برای کالیبراسیون تجهیزات اندازه گیری تدوین گردند.

#6 الزامات فرآیندی بازرسی (Process) (Requirements)

در تعریف بازرسی، الزامات فرآیندی را می توان در دسته های ذیل طبقه بندی کرد:

- روش های بازرسی (Inspection Methods):
نهاد بازرسی باید پیش از انجام بازرسی، دستورالعمل های مدون، مکتوب و از پیش تعیین شده ای در خصوص نحوه انجام فرآیند بازرسی و چگونگی انجام نمونه برداری و آزمایش داشته باشد. کلیه دستورالعمل های بازرسی، برگه های انجام کار (Work Sheets) و چک لیست ها (Check Lists) باید متناسب با فرآیند بازرسی به روز نگه داشته شوند.
- جابجایی نمونه ها (Sample Displacement):

به دلیل حساسیت اغلب نمونه ها و لزوم آزمایش آن ها در آزمایشگاه نیاز به انتقال نمونه ها وجود دارد؛ لذا لازم است برای جلوگیری از وارد شدن آسیب به نمونه ها دستورالعمل های احتیاطی مدون در خصوص انتقال آن ها موجود باشد.

- سوابق بازرسی (Inspection Records):

نهاد نظارتی باید دارای سیستمی باشد که سوابق تمامی تست و بازرسی های انجام شده در آن نگهداری شود و در هر زمانی قابل رجوع و استعلام باشد.

- گزارش بازرسی (Inspection Report):

در انتهای کار تیم بازرسی با ارائه گزارش و صدور گواهی برای سازمان ذی ربط به فرآیند بازرسی سازمان پایان می دهد.

